

42. Brassicaceae

1-, 2- el fleråriga örter. Blad strödda, hela - flikiga el sammansatta och uddsmåblad; åtskilliga arter med bladrosett. Blomst vanl utan stödblåd, vid fruktskiftet förlängd klase. Blmr tvåkönade, foder- och kronblad 4; ståndare vanl 6, varav 4 längre och 2 kortare. Frukt skida, vanl flerfröig och öppnas på längden, någon gång ej öppningsbar, brytbar el nötaktig och 1-fröig. I skidspetsen finns ofta en från pistillstiftet och märket bildad udd, då och då som tillägg längre än den vanliga udden och ibland med frön, men ej med öppningsbar näbb. Hinnartad längsgående skenmellanvägg som ofta delar skidan i två rum.

1	I bladvecken mörka groddknoppar	15. Dentaria
1	I bladvecken ej groddknoppar	2
2(1)	Skida kort, längden högst 3(-4) ggr bredden , 1- el flerfröig	
3		
2	Skida lång, längden över 4 ggr bredden , flerfröig	29
3(2)	Krona gul	4
3	Krona vit, någon gång (blå)röd el saknas	12
4(3)	Skida tydligt platt	5
4	Skida rundad el rund	7
5(4)	Skida 12-18 mm, öppnar sig ej, hängande	6. Isatis
5	Skida 3-12 mm, öppnar sig, ej hängande	6
6(5)	Skida rundad, vingkantad	19. Alyssum
6	Skida oval-lansettlik, saknar vingkant	22. Draba
7(4)	Skida öppnar sig ej	8
7	Skida öppnar sig, flerfröig	11
8(7)	Skida (utan udd) 2 mm, närmast klotformig; blad hela	26. Neslia
8	Skida 6-10mm; blad oftast flikiga	9
9(8)	Skida 2-delad; basdel tunn, spetsdel rundad-klotformig	42. Rapistrum
9	Skida odelad	10
10(9)	Skida med smal bas, triangulär; växten kal	5. Myagrum
10	Skida med bred bas, snett äggformig; växten strävharig	7. Bunias
11(7)	Skida klotformig-långsmal, 1-2(-3) mm bred	13. Rorippa
11	Skida omvänt äggrund-päronformig, 3-7 mm bred	25. Camelina
12(3)	Liten stängelväxt	13
12	Stjälk bladig	15
13(12)	Blad cylindriska, spetsade; vatten- och strandväxt	33. Subularia
13	Blad platta; landväxt	14
14(13)	Flerårig; kronblad med hel spets; lapplandsväxt	22. Draba
14	1-årig; kronblad kluvna-delade; sydfinsk växt	23. Erophila
15(12)	Skida mot spetsen brett triangulär-motsatt hjärtformig, urnupen spets	27. Capsella
15	Skida ej tydligt triangulär, vanl oval el rundad	16
16(15)	Åtminstone nedre blad hela el lågt bredflikiga	17
16	Nedre el alla blad smalflikiga	27
17(16)	Nedre blad stora, vanl svagt fårade	18
17	Blad rätt små, ej rynkade	19
18(17)	Rent grön; boplatsernas växt	14. Armoracia
18	Blågrön, köttig; havsstrandsväxt	43. Crambe
19(17)	Blomma med 2 stora och 2 små kronblad	29. Iberis
19	Kronblad likstora	20
20(19)	Skida öppnar sig ej	21
20	Skida öppnar sig	22
21(20)	Skidans bas klotformig, spets spetsig; kronblad 1 mm	11. Euclidium
21	Skida rundad hjärtformig; kronblad 3 mm	31. Cardaria
22(20)	Blad brett triangulära el njurformiga; skida klotformig	24. Cochlearia
22	Blad smalare; skida vanl platt	23
23(22)	Skidans mellanvägg smal, vinkelrät mot breda skidväggar	24

23	Skidans mellanvägg bred, i samma riktning som de breda skidväggarna	25
24(23)	Skidans båda rum flerfröiga; skida 6-15 mm	28. Thalapsi
24	Skidans rum 1-fröiga; skida 2-6 mm	30. Lepidium
25(23)	Skidans udd 2-3 mm; kronblad kluvna	20. Berteroa
25	Skidans udd kort el saknas; kronblad med hel spetsa	26
26(25)	Skida päronlik; prydnadsväxtflyktning	21. Lobularia
26	Skida oval-lansettlik	22. Draba
27(16)	Krona blårodaktig; köttig havsstrandsväxt	41. Cakile
27	Krona vit el saknas	28
28(27)	Skida platt, vanl slät	30. Lepidium
28	Skida rundaktigt njurformig, rynkig el knölig	32. Coronopus
29(2)	Krona gul, ibland vit- el grönaktigt gul	30
29	Krona vit el (blå)röd	45
30(29)	Skida rund el plattad	31
30	Skida tydligt 4-kantig	42
31(30)	Näbbet i skidans spets tydligt längre än skidans bredd	32
31	I skidans spets rätt kort udd (= märke och stift)	39
32(31)	Närmast hela skidan spetsdel; spetsen med frön, som mogna bryts i leden	44. Raphanus
32	Skidans näbb kortare, utan el njuggt med frön	33
33(32)	Skidans halvor tydligt åtminstone 3-nerviga; foderblad utspärrade, tunna	37. Sinapis
33	Skidans halvor 1-nerviga	34
34(33)	Skida åtminstone 2, vanl över 3 mm tjock; åtminstone växtens övre del tämligen kal	35
34	Skida 1-2 mm tjock; växten hårig el kal	36
35(34)	Skidor utspärrade, näbbet rundat	36. Brassica
35	Skidor närmast upprätta, näbbet tydligt platt	38. Eruca
36(34)	Skidor 1-1,5 cm, upprätta, kortskaftade	40. Hirschfeldia
36	Skidor 2-4 cm, utspärrade, vanl långskaftade	37
37(36)	Blad hela; skidbasen smal, skaftad	36. Brassica
37	Blad vanl tydligt flikiga; skidbasen ej skaftad	38
38(37)	Blmr utan stödblåd; växten närmast kal	35. Diplotaxis
38	Nedre blmr med stödblåd; växten hårig	39. Erucastrium
39(31)	Stjälkblad hela, pillik bas	18. Arabis
39	Åtminstone nedre stjälkblad flikiga	40
40(39)	Skida sällan över 1 cm, högst 2 cm	13. Rorippa
40	Skida över 1 cm, vanl över 2 cm	41
41(40)	Blad en gång flikiga	1. Sisymbrium
41	Blad 2-3 ggr smalflikiga	2. Descurainia
42(30)	Blad hela	43
42	Åtminstone nedre blad parflikiga-stortandade	44
43(42)	Blad smala, med smal bas	8. Erysimum
43	Blad breda, ganska oval, stjälkomfattande	34. Conringia
44(42)	Blad stjälkomfattande; foderblad upprätta	12. Barbarea
44	Blad ej stjälkomfattande; foderblad utspärrade	36. Brassica
45(29)	Blad parbladiga, med uddblad	16. Cardamine
45	Blad hela el flikiga	46
46(45)	Låg stängelväxt; lapplandsväxt	16. Cardamine
46	Stjälk med blad	47
47(46)	Skidans spetsudd längre än skidans bredd	48
47	Skidans spetsudd kortare än skidans bredd	49
48(47)	Skida 2-3 mm tjock	10. Chorispora
48	Skida vanl 6-10 mm tjock	44. Raphanus
49(47)	Märke 2-flikig; kronblad ca 15 mm	9. Hesperis
49	Märke helt; kronblad 2-9 mm	50
50(49)	Rotblad njurformiga, stjälkblad hjärtformiga	3. Alliaria
50	Blad rätt smala	51

51(50) Stjälkblad vanl talrika, bred bas, närmast stjätkomfattande

18. Arabis

51 Stjälkblad fåtaliga, smal bas 52
52(51) Rotblad hela-pardelade; kronblad 2-6 mm, vita 4. Arabidopsis
52 Rotblad pardelade-djupt pardelade; kronblad 5-8 mm; vit-rödaktiga 17. Cardaminopsis

1. Sisymbrium

Vanl 1-åriga. Blad vanl tydligt flikiga. Krona gul, ofta liten. Skida smal, rund, lång.

1 Skida 1-1,5 cm, med kort skaft längs stjälken, avsmalnande mot spetsen. 6. officinale
1 Skidskaft utstående, skida över 2 cm, jämntjock 2
2(1) Blad hela; flerårig 1. strictissimum
2 Åtminstone nedre blad flikiga; 1- el flerårig 3
3(2) Skida 2-5 cm, basen tjockare 4
3 Skida 5-10 cm, basen rätt tjock 5
4(3) Främst stjälkens rot-del med utstående hår; 1-årig 2. loeselii
4 Helt el nästan kal; flerårig 3. volgense
5(3) Blad, nedre med få undantag, lång- och smalflikiga, även ändflik smal 4. altissimum
5 Bladflikar breda, främst övre blad oflikade 5.
orientale

1. S. strictissimum

Flerårig; 60-100 cm; korthårig; stjälkens överdel grenad. Blad hela, spetsiga, tandkantade, nedre smalt ovala, övre lansettlika. Kronblad 7-8 mm. Skidskaft 6-10 mm, smalare än skidan, böjda uppåt; skida 3-6 cm, böjda. VII-IX. Prydnadsväxt; flykting i trädgårdars utkanter och på omarker. Mellan- och Östeuropa.

2, S. loeselii - borstsenap

30-80 cm; smal, fågrenig. Stjälk tydligt med utstående hår. Blad pardelade; ändflik stor, triangulär. Kronblad ca 5 mm. Skidskaft 5-10 mm; skida 2-3 cm, utstående, något böjda uppåt. VII-IX. Vid kvarnar, järnvägar, hamnar, tippar, sällan på åkrar. Östeuropa.

3. S. volgense - volgasenap

Flerårig; 30-100 cm; flera stjälkar, rikligt grenad, kal. Blad trubbigt triangulära, spjutlik bas, korta flikar - stortandade; övre blad lansettlika, smal bas. Blomst grenar många. Kronblad 6-10 mm. Skidskaft ca 5 mm; skida 2-5 cm, ganska upprätta. VII-IX. Vid järnvägar, kvarnar på tippar. Sydöstra Ryssland.

4. S. altissimum - hamnsenap

30-80 cm; njuggt hårig; stora individer breda och greniga; som äldre styva och bladlösa "stäprullare". Nedre blad bredflikiga; övre pardelade, flikar smala, jämbreda. 2 yttre foderblad med horn; kronblad 5-8 mm. Skidskaft 5-10 mm, liktjocka med skidan; skida 5-10 cm, utstående, vanl svagt uppböjda. VII-IX. Vid järnvägar, på omarker, i hamnar, vid kvarnar, på tippar, nya gräsmattor, jordhögar, Helsingfors havstränder. Östeuropa.

5. S. orientale - orientalsenap

30-60 cm; rätt vek, grenig, korthårig. Nedre blad bredflikiga; övre bred- och fåflikiga el saknar flikar; ändflik el hela bladskivan närmast jämbred, ofta med svagt spjutlik bas. Foderblad hornlösa; kronblad 8-10 mm. Skidskaft 3-5 mm, liktjocka med skidan; skida 7-10 cm; utstående, ofta böjd. VII-IX. I hamnar, vid kvarnar, på tippar. Sydeuropa.

6. *S. officinale* - vägsenap

Stjälk 30-60 cm; från halvhöjd kraftigt grenad. Nedre blad parflikiga, ändflik stor, triangulär, med spjutlik bas; övre blad tämligen idel ändflik. Kronblad 2-3 mm. Skidskaft 1-2 mm; skida 1-1,5 cm, längs stjälken. VII-IX.

6a. var. *officinale*

Stjälk och blad tätt korthåriga; skidor håriga. På gårdar, vid uthusväggar, i parker, vid gator och på vägrenar i gamla byar och städer; tillfällig vid järnvägar och kvarnar.

6b. var. *leiocarpum*

Stjälk och blad njuggt håriga; skidor kala. Företrädesvis i sydvästra Finland i gamla byar; hamnstäder; tillfällig vid hamnar och kvarnar.

2. *Descurainia*

1. *D. sophia* - stillfrö

1-årig; 30-60 cm; smal men ofta med kraftiga grenar. Blad 2-3 ggr par-delade; flikar ofta tämligen jämbreda, 0,5-1 mm breda. Kronblad ca 2 mm, smala, ljusgula. Blomst lång, skidskaft vanl 5-10 mm, smala; skidor utstående, vanl 1,5-2 cm, under 1 mm tjocklek, frön längs pärlbandslik skida. VII-VIII. På gårdar, vid väggar, kreatursvallar, vid gator och omarker i gamla byar och städer; även nykomling på bangårdar, hamnar mm.

3. *Alliaria*

1. *A. petiolata* - löktrav

2-årig; 30-100 cm; vanl ogrenad, lätt lökdoftande. Nedre blad långskaftade, njurformiga, naggad kant, övre kortskaftade hjärtformiga - triangulära, vasstandade. Kronblad ca 5 mm, vita. Skida 3-6 cm, utstående, kort- och tjockskaftade. V-VI. I lundar, parker och gårdsbuskage, ibland tillfällig nykomling i hamnar.

4. *Arabidopsis*

1-åriga, vanl övervintrande; veka, njuggt håriga. Skidor utstående, rundade el svagt platta.

1	Blad hela; kronblad 2-4 mm	1.
thaliana		
1	Rotblad pardelade-stortandade	2.
suecica		

1. *A. thaliana* - backtrav

10-30 cm; rätt vek, 1 el flera stjälkar och vanl grenade. Alla blad hela, dessutom rotblad närmast tandlösa. Foderblad ofta blårodaktiga, yttre med smal bas; kronblad 2-3(-4) mm, vita. Skidor vanl 1-1,5 cm, ca 2 ggr skidskaftets längd, skenmellanväggen vinkelrät mot plattsidorna. Frö ca 0.5 mm. V-VI. På soliga klippor i närheten av bebyggelse, beteskullar, vallar, stengårdsgårdar, sandfält, yttre skärgårdens klippor, ibland på sandiga höstsädsåkrar; sällan på bangårdar, hamnar och liknande.

2. *A. suecica* - grustrav

15-40 cm; rätt vek, 1 el flera stjälkar och vanl grenad. Rotblad vid basen pardelade - stortandade; stjälkblad tandkantade. Foderblad gul-aktiga, yttre med rundad bas; kronblad 4-6 mm, vita, basen gulaktig. Skidor vanl 2-3 cm, 3-4 ggr skidskaftets längd, rundade el skenmellanväggen parallell med plattsidan; blombottens förtjockning vid skidskaftets spets otydlig. Frö ca 0,8 mm. V-VII(-VII). På soliga klippor vanl vid

bebyggelse, lundklippor, , vallar, stengårdsgårdar, åkrar, vägrenar, bangårdar och -vallar. Kan jämföras med *Cardaminopsis arenosa*.

5. *Myagrum*

1. *M. perfoliatum* - håldådra

1-årig; 20-40 cm; kal, blågrön. Nedre blad avlånga, trubbiga, buktkantade; stjälkblad omfattande, spetsiga, helbräddade. Kronblad 3 mm, gula. Skidor ca 6 mm, omvänt äggrunda triangulära, öppnar sig ej; 2 övre rum bredvid varandra tomma, i nedre 1 frö. VII-VIII. Företrädesvis vid kvarnar. Sydeuropa, sydvästra Asien.

6. *Isatis*

1. *I. Tinctoria* - vejde

2-årig; 40-100 cm: kal, blågrön, överdel rikligt grenad. Rosettblad lansettlika, korttandade; stjälkblad smalt avlånga, omfattande, spjutbas, övre helbräddade. Kronblad 3-4 mm, gula. Fruktst tät; skidor smalskaftade, hängande, 12-18 mm, 6-7 mm breda, smalnar mot basen, platta, vingkantade, glänsande, mogna mörkbruna, 1-fröig, öppnar sig ej. VI-VII. På steniga, grusiga och sandiga havsstränder, även på blåstångsvallar.

7. *Bunias*

1. *B. orientalis* - ryssgubbe

2- el flerårig; 60-199 cm; strävårig; överdel grenad. Blad lansettlika, främst stjälkbladstortandade - parflikiga, ändflik stor. Blomkronor många; kronblad 4-7 mm, gula. Skidskaft 1-2 cm, utstående; skidor 7-9 mm, klotformiga - snett äggformiga, knöliga, öppnar sig ej. VI-VII. I städer och byar, vägslänter, vid järnvägar, kvarnar och tippar, på gamla kasernområdets torraktiga ångar; tillfällig på åkrar. Östeuropa.

8. *Erysimum*

1- el 2-åriga, vanl tunna och njuggt grenade. Hår grenade, längs skivan. Blad lansettlika, vanl hela. Foderblad upprätta; kronblad gula. Skidor långa, 4-kantiga.

1 Skida 6-10 cm, skidskaft av skidans tjocklek 2.
repandum

1 Skida 2-5 cm, skidskaft som mogen tydligt tunnare än skidan

2

2(1) Skida med skaft upprätt, skida 6-8 ggr skaftets längd; kronblad 8-10 mm 1.

strictum

2 Skida utstående, 2 ggr skaftets längd; kronblad 3-5 mm

3.

cheiranthoides

1. *E. strictum* - bergkårel

2-årig; 50-100 cm; vanl ogrenad el endast blomst grenad. Flerbladig, blad korttandade. Blomskaft högst liklånga med foderbladen; kronblad 8-10(-12) mm, klargula. Skidskaft ca 5 mm, upprätta; skidor 3-5 cm, närmast längs med stjälken. VI-VII. På grusiga och steniga havsstränder, havstrandsbuskage och -vallar, torra älvängar, fjällängar; även på bangårdar och -slänter, murar och skansar.

2. *E. repandum* - rysskårel

1-årig; 10-30 cm; grenad. Blad tydligt tandade. Kronblad 6-10 mm. Skidor 6-10 cm, utstående, svagt böjda; skidskaft 2-5 mm, liktjocka med skidan. VII-VIII. Vid kvarnar, bangårdar, tippar. Mellan- och Sydeuropa.

3. *E. cheiranthoides* - åkergyllen, åkerkårel

I någon mån grenad. Blad närmast helbräddade. Blomskaft 2-3 ggr fodrets längd; kronblad 3-5 mm, vitaktigt gula. Skidor med sitt skaft utstående; Skida 2-3 cm, skaft 10-15 mm.

3a. ssp. *cheiranthoides* - åkergyllen, åkerkårel

1-årig, då och då övervintrar; 20-60 cm; njuggt hårig. Kraftiga växter alltigenom med kraftiga grenar. Blad ganska trubbiga. VI-VIII. På vårsådesåkrar, potatisåkrar, trädgårdar; även på trädor, vägrenar och omarker.

3b. ssp. *altum* - storkårel

2-årig; 40-100 cm; tämligen täthårig; på stjälkbasen förtjockning och rudiment efter bladrossetten. Stjälk ganska tunn, kraftigt elastisk, flerbladig, längre ner vanl ogrenad, toppen grenad. Stjälkblad spetsiga. VI-VII. Hövallar, trädor och vägrenar; särskilt vid järnvägar, någon gång även i södra Finland.

9. *Hesperis*

1. *H. matronalis* - aftonviol, hesperis

Vanl flerårig; 40-80 cm; strävårig, ofta ogrenad. Stjälkblad talrika, kortskaftade, avlånga - lansettlika, spetsiga, glestandade. Doftande blmr; kronblad ca 15 mm, blå-röda - vita. Skidor 7-10 cm, utstående. VI-VIII. Prydnadsväxt; ofta odlingsflykting i trädgårdar och parker, vid buskars rötter och ogräshögar, ibland även i närskogar; på tippar m fl vanl tillfällig. Europa.

10. *Chorispora*

1. *C. tenella* - hönsrättika

1-årig; 10-30 cm. Blad kortskaftade, lansettlika - ovala, glestandade, nedre vanl flikiga. Kronblad ca 10 mm, smala, röda. Skidor 3-5 cm, mellan fröna hopsnörningar; udd närmast halva skidan, saknar frön. VI-VII. Vid kvarnar, järnvägar, hamnar, tippar. Sydöstra och östra Europa.

11. *Euclidium*

1. *E. syriacum* - näbbdådra

1-årig; 10-30 cm: hårig i bladvecken. Blad ovala - lansettlika, glest korttandade. Kronblad ca 1 mm, smala, vita. Skidor ca 5 mm, kortskaftade, öppnar sig ej; basdel klotformig, hårig, spetsdel krökt, lik fågelnäbb. VI-VII. Vid kvarnar och järnvägar. Östeuropa.

12. *Barbarea*

2- el fleråriga; stora, vanl kala. Stjälkblad skaftlösa, vanl omfattande. Krona gul. Skidor långa, 4-kantiga.

1 Kronblad 2 ggr längre än foderbladen, skidskaft utstående

1. *vulgaris*

1 Kronblad endast lite längre än foderbladen, skida och skaft intill stjälken

2. *stricta*

1. *B. vulgaris* - sommargyllen

2- el flerårig; 30-60 cm. Nedre blad 2-5-pariga, övre närmast utan flikar, stortandade; sensommarens rosettblad håriga. Kronblad 6-8 mm, klargula

(blmr ofta missbildade, små). Skidskaft 4-7 mm; skidor 1,5-2,5(-3) cm; udd 2-3 mm. V-VI. Hövallar, åkerrenar, dikes- och vägslänter, klippig bebyggelsemark, steniga slänter, omarker. Europa.

1a. var. vulgaris

Skidskaft snett uppåt utstående; skida rak, skidskaft tjockare. Tämligen sällsynt.

1b. var. arcuata

Skidskaft utåt utstående; skida uppböjd, skidskaft endast något tjockare. I Finland dominerande ras.

2. B. stricta - strandgyllen

2-årig; 40-80 cm; kal, ofta rödaktig. Rotblad med 1 el 2 småbladspår och stor ändflik; övre stjälkblad utan flikar, stortandade. Kronblad 3-4 mm, ljusgula. Skidskaft 2-4 mm, upprätta; skidor 2-3 cm, efter stjälken; udd ca 1 mm. VI-VII. På sjö-, älv och havstränder, främst på steniga och grusiga ställen; i diken och på fuktiga stigar, ibland på omarker.

13. Rorippa

1-, 2- el fleråriga, vanl kala. Blad vanl flikiga. Krona ganska liten, gul. Skida vanl kort.

1	Åtminstone övre blad hela; skida (utan udd) närmast klotformig; flerårig	2
1	Blad vanl tydligt flikiga; skida tydligt längre än bred	3
2(1)	Blad med stipler; skida klotformig	1. austriaca
2	Blad utan stipler; skida långsmal	2. amphibia
3(1)	Vanl 1-årig; kronblad av fodrets längd	4. palustris
3	Flerårig; kronblad längre än foderbladen	4
4(3)	Blad djupt pardelade, lång- och smalflikiga, även ändflik smal; skida 0,8 cm el längre	3. sylvestris
4	Blad parklurna-delade, främst ändflik bred; skida ca 0,5 cm el kortare	5. x

armoracioides

1. R. austriaca - klotkrasse, klotfräne

Flerårig; 40-60 cm. Alla blad hela, smalt ovala, tandkantade, övre skaftlösa, basflikar stipellika. Kronblad 3-4 mm. Skidskaft 7-9 mm, snett uppåt utstående; skidor ca 3 mm; frödelena närmast klotformig (ofta ej utvecklad); udd 1-2 mm. VI-VII. För det mesta vid järnvägen. Mellan och östra Europa.

2. R. amphibia - vattenkrasse, vattenfräne

Flerårig; 40-80 cm; gulgrön. Nedre blad med skaft, skiva vanl flikig, under vatten tätt kamlikt lång- och smalflikig; övre blad skaftlösa, skiva med smal bas, hel, lansettlik tandkantad. Kronblad 4-5 mm. Skidskaft vanl 8-10 mm, svagt snett nedåt; skidor 3-4 mm, avlånga (frön ofta utvecklade); udd 1-2 mm. VI-VII. På ängars och älvars leriga översvämmade ängar, öar vid bäckmynningar och mjukbottnade träsk, havstränders aldungar.

3. R. sylvestris - strandkrasse, strandfräne

Flerårig; 20-50 cm; rikligt med revor. Blad skaftade, saknar stipler, parflikiga - nästan parbladiga; flikar smala, tandade och ofta fortfarande flikiga, ändflik ej större än övriga. Kronblad ca 4 mm. Skidskaft ca 10 mm; skidor 8-18 mm, jämbreda, svagt böjda (frön ofta utvecklade); udd högst 1 mm. VII-VIII. Parkgräsmattor (särskilt vid planterade träd och buskar), trädgårdar, vägslänter, omarker, odlingar vid älvstränder; tidigare på hamnars barlastplatser.

4. *R. palustris* - sumpkrasse, sumpfräne
 1-årig el övervintrande, sällan 2- el flerårig; 10-60 cm. Blad parflikiga, ändflik stor; stjälkblad omfattande, med stipler. Kronblad ca 2 mm, högst liklånga med fodret, ljusgula. Skidskaft ca 5 mm; skidor 3-8 mm, vanl avlånga runda och svagt krökta, ibland korta, plommonformiga; udd 0,5-1 mm. VI-VIII. På sjö-, älv- och även på havsstränder, barjordar och växtlämningar; fuktiga kärråkrar, i diken, grävningar, gårdar, parker, tippat och bangårdar.

Rorippa palustris * *sylvestris*
 sällsynt men uppenbart under spridning

5. *R. * armoracioides* - vägfräne
 Flerårig; 30-60 cm; växlande utseende. Blad vanl kort, ibland rätt djupt flikiga, övre blad mera hela än nedre; stjälkblad vanl med stipellika basflikar. Skidskaft 5-8 mm, utstående; skidor 3-6 mm, rätt långsträckta; fröna utvecklas då och då. VI-VIII. På parkgräsmattor, omarker, vägrensgräsplaner; vandrat som korsning.

14. *Armoracia*

1. *A. rusticana* - pepparrot
 Flerårig; 50-150 cm; tjock rot, kal. Rotblad långskaftade, stora, ovalt avlånga, tandkantade, svagt veckade; stjälkblad nästan skaftlösa, nedre parflikiga. Blomst stor; kronblad 6-8 mm, vita. Skidor 4-6 mm, ovala, utan nerver, ofta svagt utvecklade. VI-VII. Gammal kryddväxt; odlingsrest och -flykting i gårdar och trädgårdar, även på vägrenar, tippor och strandängar. Östeuropa.

15. *Dentaria*

1. *D. bulbifera* - tandrot
 Flerårig; 30-60 cm; lång rotstock med tjocka fjälliga blad. Nedre blad 2- el 3-pariga, övre hela; småblad sågtandade. I övre bladveck svartblå groddknoppar. Kronblad 12-16 mm, ljusröda. Skidor ca 3 cm, kvarblir vanl utvecklade. (V-)VI. Lundskogar, främst i hassellundar.

16. *Cardamine*

Fler- el 1-åriga, medelhöga el låga, vanl kala. Blad vanl parbladiga. Krona vit el rödaktig. Skida lång och tunn, platt.

1	Bladskiva hela, rundade	3.
<i>bellidifolia</i>		
1	Blad parbladiga	2
2(1)	Kronblad minst 7 mm, vit- el rödaktiga	3
2	Kronblad 2-3 mm, vita	4
3(2)	Låg- och stjälkblads småblad lika breda; ståndarknappar blåroda	1. amara
3	Rotblads småblad rundade, stjälkblads smala; ståndarknappar gula	2. pratensis
4(2)	Småblad lansettlika-jämbreda; kronblad 2 mm	4. parviflora
4	Småblad rundade-ovala; kronblad vanl 2,5-3 mm	5
5(4)	Blad med stipler, småblad flikiga-stortandade	5. impatiens
5	Blad utan stipler; småblad hela, högst korttandade	6
6(5)	Basrosettblad otydliga, med få blad; stjälkblad vanl 5-10, stora; skidskaft utstående	6. flexuosa
6	Basrosett tydlig, flerbladig; stjälkblad vanl 2-4, små; skidskaft nästan upprätta	7. hirsuta

1. *C. amara* - bäckbräsma

Flerårig; 20-40 cm; med revor. Stjälk kantig, flerbladig. Blad rent gröna, alla småblad ganska ovala, stortandade - buktkantade. Kronblad 7-9 mm, vita; knappar mörkt blåroda. Skidor 2-3 cm. V-VI. Vid källor, källbäckar, bäckars stenforsar, frodiga sankskogar, strandbuskage, i diken; även under vatten.

2. *C. pratensis* - skogsbräsma

Flerårig; 10-50 cm; utan revor, gråaktigt grön. Stjälk rund. Basrosettens småblad rundade, stjälkbladen vanl smala. Kronblad vanl över 10 mm, vita - blåroda; knappar gula. Skidor 1-3 cm.

2a. ssp. *pratensis* - ängsbräsma

Medelstor, 20-40 cm. Rosettbladens småblad kortskaftade el utan, udd-småblad stort. Stjälkblad ofta endast 2-4; småblad smala, skaftlösa. Foderblad 3-4 mm, rundad spets; kronblad vanl 8-12 mm, vita el ofta tydligt blåroda. Skidor 2-3 cm. VI. Fuktiga myrängar, men ofta även på rätt torra; även på stränder och andra fuktiga ängar.

2b. ssp. *paludosa* - kärrbräsma

Ganska stor, 30-50 cm. Rosettsmåblad vanl tydligt skaftade, ändsmåblad vanl likstor med övriga. Stjälkblad vanl 5 el flera; småblad tydligt skaftade, smalt ovala el ibland stora och runda. Foderblad 4-6 mm, ofta rätt spetsiga; kronblad 10-15 mm, vita el vitaktigt blåroda. Skidor vanl 2-3 cm. VI-VII. Sjöars, älvars havsvikars strandängar, våta skogar, gungflyn, diken, gölar.

2c. ssp. *polemonioides* - polarbräsma

Låg, vanl 10-20 cm. Blad ganska köttiga; rosettblad talrika, med små och rundade småblad; stjälkblad vanl 2-4, småblad smala. Blomst kort; foderblad 3-4 mm; kronblad 9-12 mm, vanl blårodaktiga. Skidor 1-2 cm. VII-VIII. Vid bäckar och på småbäckars myrstränder, ofta i vatten; även vid källors gungflyn.

3. *C. bellidifolia* - fjällbräsma

Flerårig; 3-10 cm. I bladrossetten många blad, långskaftade och med rundad skiva; stjälkblad saknas vanl. Kronblad 4-5 mm, vita. Skidor 1,5-3 cm, uppräta. VII. På grusiga fjällhöjder, fjällhedar och snölegor, även i raviner och grusskred; någon gång på grusiga älvstränder; kalkgynnad.

4. *C. patviflora* - strandbräsma

1-årig; 10-30 cm, vek, kal. Saknar basrosett. Stjälkbladens småblad lansettlika el närmast jämbreda, med smal bas. Kronblad ca 2 mm, vita. Skidskaft ca ½ skida, utstående; skidor 12-20 mm, närmast uppräta. VI-VII. På sjöars och älvars översvämmade stränder, översvämmade bankar och steniga stränder, ibland även i diken, på vägrenar och åkrar. Har avtagit. Fridlyst.

5. *C. impatiens* - lundbräsma

1-årig, kanske övervintrar; 30-50 cm; kal stjälk. Basrosett förtvinar snart; stjälkblad 10-20, med stipler; småblad ovala - lansettlika, flikiga - stortandade, kanterna borsthåriga. Kronblad 2-3 mm, vita. Skidskaft ca ¼ skida, snett uppåt; skidor 20-25 mm, närapå i samma riktning som skaftet. VI-VII. Brantlundar, strandbuskage. Fridlyst (ej på Åland).

6. *C. flexuosa* - skogsbräsma

2- el flerårig; stjälk 20-40 cm, buktig, basen i någon mån hårig. Basrosett otydlig, fåbladig; stjälkblad vanl 5-10, dessa vanl större än nedre blad; småblad ovala - njurformiga. Kronblad 2,5-3 mm, vita; ståndare vanl 6. Skidskaft 1/3-1/2 skida, utstående; skidor 15-25 mm, snett uppåt,

når i höjd med blmr el något över; udd ca 1 mm, tydlig. VI-VII. Vid källflöden och källor, fuktiga lundar; tämligen ofta växthusgräs. Fridlyst.

7. *C. hirsuta* - bergbräsma

1-årig, övervintrar; 10-30 cm. Stjälk vanl kal, blad i någon mån håriga. Basrosett tydlig; småblad ganska rundade, ändsmåblad något större än övriga, njurformig. Stjälkblad vanl 2-4, dessa mindre än rosettblad och med smalare småblad. Kronblad 2,5-3 mm, vita; ståndare vanl 4. Skidskaft 1/4-1/3 skida, upprätta; skidor 15-25 mm, i skaftets riktning, når över blmr; udd ca 0,5 mm, ibland otydlig. V-VI. Torra slänter, enbuskfält, betesskogar och branter, främst i yttre skärgården, ibland i gräsmattor och som trädgårdsogräs, särskilt i växthus.

17. *Cardaminopsis*

1. *C. arenosa* - sandtrav

1- el 2-årig, sällan flerårig; 15-30 cm; grenad, ofta flerstjälkig. Ofta tydligt blårodaktig, främst stjälkbasen och rotbladen med utstående hår. Rotblad pardelade - djupt pardelade, ändflik stor; nedre stjälkblad stortandade, övre närmast otandade. Kronblad 5-8 mm, breda, vita el rödaktiga, som äldre t o m blåroda; i krona och foder el gult. Skidor 2-4 cm, 4-5 ggr skidskaftets längd, skenmellanvägg parallell med plattsidorna; i skidskaftets spets tydlig förtjockning vid blombotten. Frön ca 1 mm. (V-)VI-VII. På banslänter och -gårdar, i hamnar, vägrenar, sandfält, trädесаkrar, någon gång på grusiga älvstränder. Mellaneuropa. Kan jämföras med *Arabidopsis suecica*.

18. *Arabis*

2- el fleråriga. Blad hela. Krona vit el ljusgul. Skida lång och smal.

1	Kronblad 7-8 mm, rätt breda; skidor utstående	3. alpina
1	Kronblad 4-6 mm, smala; skidor upprätta	2
2(1)	Rotblad håriga; stjälkblad kala, spetsiga, helbräddade	1. glabra
2	Alla blad håriga el någon gång kala; stjälkblad trubbiga, sågtandade	2. hirsuta

1. *A. glabra* - tornört, rockentrav

2-årig; 50-120 cm; smal, vanl ogrenad. Stjälkens bas och vanl kortflikiga rotblad håriga, växtens övre del kal. Stjälkblad talrika, ganska upprätta, spjutlik bas, spetsiga, helbräddade, blågröna. Kronblad 4-6 mm, smala, ljusgula. Fruktst lång, med flera skidor; skidor 4-7 cm, upprätta, utefter stjälken; skidskaft ca 1 cm, upprätt. VI-VII. På torra platser vanl vid bebyggelse, fältslänter, sten- och bergkullar, vägrenar; sällan nykomling på marknadsplatser.

2. *A. hirsuta* - lundtrav

Vanl kortlivad fleråring; stjälk 20-60 cm, styv, ogrenad. Styva hår, ibland närmast kal. Rotblad smalt omvänt äggrunda, trubbtandade; stjälkblad oskaftade, hjärtlik bas, avlånga, trubbiga, sågtandade. Kronblad ca 4 mm, smala, vita. Fruktst tät; skidor vanl 2,5-3,5 cm, närmast upprätta; skidskaft ca 5 mm. VI. På fält, stenslänter i skärgården, enbuskbackar och branter; kalkgynnad. Sällan nykomling i hamnar m fl.

3. *A. alpina* - fjälltrav

Flerårig; grågrön, strävårig; stjälkar 10-30 cm, växer i lösa rosettuvor, ogrenade. Blad ganska breda, stor och vasstandade, rotblad skaftade, stjälkblad oskaftade, övre omfattande. Kronblad 7-8 mm, ganska breda, vita. Fruktst ganska kort; skidor 2-3 cm, utstående; skidskaft ca 1 cm.

VII-VIII. Fuktiga grusmarker, klippbackar, vid källor, bäckar och älvar; för det mesta i fjällen. . Sydosturopeisk mer tuvad, hårigare och ganska storbl A. caucasica (fagertrav) som är prydnadsväxt; ibland tillfällig odlingsrest el -flykting.

19. Alyssum

Ofta låga, gråa, stjärnhåriga. Krona liten, gul. Skida rundad, skenmellanväggen parallell med plattsidorna.

1	Skida hårig; foderblad kvarstående	1.
alyssoides		
1	Skida kal; foderblad snart avfallande	2.
turkestanicum		

1.A. alyssoides - grådådra

1-årig, kanske övervintrar; 10-20 cm; ogrenad el grenad vid basen. Blad smalt omvänt äggrunda, rundad spets, helbräddade. Kronblad ca 3 mm, gulvita. Skidor 3-4 mm, rundade, stjärnhåriga; fodret kvarstår även vid skidans mognad. VI-VII. På torra åkerrenar och gårdsfält, hamnars barlastjordar, järnvägsslänter och vid kvarnar. Europa.

2. A. turkestanicum - stäppdådra

1-årig; 10-15 cm; grenad el ogrenad. Blad smalt lansettlika. Kronblad ca 2 mm, gulvita. Skidor ca 4 mm, ovalt rundade, kala; fodret snart avfallande. VI. Främst vid kvarnar, även vid järnvägar och tippar. Östra och sydöstra Europa.

20. Berteroa

1. B. incana - sandvita

Vanl 2-årig, ibland flerårig; 20-50 cm; styv stjälk, gråaktig, stjärnhårig. Blad talrika, lansettlika, närmast helbräddade, nedre skaftade. Kronblad 5-6 mm, 2-kluvna, vita. Skidor 6-8 mm, avlånga, trinda, stjärnhåriga; udd 2-3 mm; skidskaft 5-7 mm. VII-VIII. På bangårdar, städernas torra omarker, gamla kasernområdets fält och sandiga ställen, tippar, i hamnar, vid kvarnar, tidigare även på åkerrenar. Öst- och Mellaneuropa.

21. Lobularia

1. L. maritima - strandkrassing

Flerårig, i Finland vanl 1-årig; 10-15 cm; vid basen grenad, halvt nedliggande, gråaktig. Blad smalt lansettlika, helbräddade. Kronblad 2-3 mm, vita, ibland rödaktiga. Skidor 3 mm, päronformiga. Prydnadsväxt; ibland odlingsflykting på tippar m fl. Sydeuropa.

22. Draba

Små el medelstora, ofta gråaktigt håriga. Blad hela, kant helbräddad el tandad. Kronblad små, hel el grunt urnupen spets, vita el gula. Skidor vanl 5-10 mm, ovala - lansettlika, plattade.

1	1-årig; skidskaft utstående, skida nästan utan udd; sydfinsk växt	
	2	
1	Fler- el 2-årig; skidskaft upprätta, skidans spetsudd kort men tydlig	
	3	
2(1)	Krona vit; skidskaft av skidans längd	9.
muralis		

	2	Krona gul; skidskaft åtminstone 2 ggr skidans längd	1	0.
		nemorosa		
	3(1)	Stjälk vid fruktskedet 5-10 cm, utan el med 1 el 2 blad		
	4			
	3	Stjälk vanl 10-30 cm, flera blad		
	8			
4(3)		Krona gul; stjälk hårig, skida kal		1.
		alpina		
	4	Krona vit		
	5			
	5(4)	Stjälk hårig		
	6			
	5	Stjälk kal		
	7			
	6(5)	Blad främst tätt stjärnhåriga, gråa, ej andra hår; stjälkblad 0 el 1		2.
		nivalis		
	6	Blad och stjälk med ogrenade , 2-grenade och stjärnhår, ej tydligt gråa; stjälkblad vanl åtminstone 1		3.
		norvegica		
	7(5)	Blad med endast ogrenade hår; vanl 1 stjälkblad		4.
		fladnizensis		
	7	Blad med ogrenade, 2-grenade och stjärnhår; vanl utan stjälkblad		5.
		lactea		
	8(3)	Stjälkblad många, basdelens blad överlappande		8.
		incana		
	8	Stjälkblad 1-6, glest		
	9			
	9(8)	Hela växten, även skidorna, tätt stjärnhårig, gråa (andra hår lite); skida 5-7 mm		7.
		cinerea		
	9	Stjärnhår tämligen lite, växten ej tydligt grå		
	10(9)	Stjälk och blad med olika sorters hår, främst ogrenade; stjälkblad vanl		
		1-3; skida 6-8 mm, njuggt hårig, sällan kal		3.
		norvegica		
	10	Främst på stjälken endast stjärnhår; stjälkblad vanl 2-4; skida 7-12 mm, kal, sällan njuggt hårig		6.
		daurica		

1. D. alpina

Flerårig; 5-12 cm; hafs-, klyk- och stjärnhårig. Blad lansettlika - avlånga, helbräddade, njuggt håriga; skiva tunn, mittnervens basdel tjock. Stjälk bladlös, ganska tjock, hårig längs blomskäften. Kronblad ca 4 mm, gula. Skidor 7-10 mm, utstående, avlångt lansettlika, rätt smala, kala, mognar sent; udd tydlig. VII-VIII. I fjällen på fuktiga marker, vid foten av skuggiga klippor och nära kvardröjande snölegor; kalkfordrande. Fridlyst.

2. D. nivalis - isdraba

Flerårig; 5-10 cm; från tätt stjärnhårstäckte grått. Rosettblad 0,5-1 cm, trubbiga, vanl uran tänder. Stjälk vanl bladlös, tunn, stjärnhårig efter blomskäften. Kronblad 2-3 mm, vita. Skidor 7-89 mm, kortskaftade, lansettlika, kala. VI-VII. I fjällen på klippor, i torra, heta och vindutsatta sprickor; kalkfordrande.

3. D. norvegica - bergdraba

Flerårig; 7-20 cm. Stjälk och blad hafs-, klyk- och stjärnhåriga, på bladen är stjärnhår mera synliga. Rosettblad lansettlika, ganska spetsiga,

vanl tandade; stjälekblad vanl 1-3. Kronblad 3-4 mm, vita. Skidor 6-8 mm, ganska upprätta, smala, håriga, sällan kala. VI-VII. Vid klippväggar, klyftor och älvstrandsklippor, främst i barrskogsbältet.

4. *D. fladnizensis* - alptraba

Flerårig; 5-10 cm. Rosettblad 0,5-1 cm, lansettlika - ovala, ganska trubbiga, helbräddade, i framdelen kanterna hafshåriga. Stjälkar tunna, kala, ofta mörkt blåroda, vanl 1-bladiga. Kronblad 2-3 mm, vita. Skidor 4-6 mm, lansettlika, kala, vanl blåroda. VI-VII. I fjällen på torra, öppna klippslänter och grusiga ställen; kalkgynnad.

5. *D. lactea* - lappdraba

Flerårig; 5-10 cm. Rosettblad ca 1 cm, lansettlika, ganska spetsiga, helbräddade; som tillägg till hafshår på bladen stjärn- och klykhår. Stjälk tunn, kal, grön, vanl utan blad. Kronblad 2-3 mm, vita. Skidor 5-7 mm, lansettlika, kala. VI-VII. På fjällens tidvis fuktiga klippvallar och vid snölegor; kalkgynnad.

6. *D. daurica* - fjälldraba

Flerårig; 15-30 cm. Rosettblad lansettlika, vanl tandade, lagom med stjärn- och njuggt med hafshår. Stjälk ogrenad, närmast idel stjärnhår, högre upp nästan kal; vasstandade stjälekblad vanl 2-4. Kronblad ca 4 mm, gulvita. Fruktst ofta lång; skidor 7-12 mm, lansettlika, platta, ofta strödda, kala el sällan njuggt håriga. VI-VII. Vid klippbranter och klyftor på torra slänter och grus, nedre kalfjäll och barrskogsbältet; ibland på byvallar; kalkgynnad.

6a. var. *daurica*

Skida kal.

6b. var. *hebecarpa*

Skida hårig. Sällsynt i Enontekiös lappmark.

7. *D. cinera* - finndraba

Flerårig; 15-30 cm. Hela växten tätt stjärnhårig, grå, klyk- och hafshår endast lite. Rosettblad lansettlika, helbräddade el njuggt tandade. Stjälk vanl ogrenad; tandade stjälekblad 2-4. Kronblad 2-4 mm, gulvita. ofta långa; skidor 5-7 mm, smalt ovala, ganska trinda, raka, tätt stjärnhåriga. VI-VII. Strandbranters klippväggar, slänter och sprickor; kalkfordrande. Fridlyst.

8. *D. incana* - grådraba

2- el flerårig; 10-30 cm. Stjälk bastant, hårig, ofta grenad, el växten flerstjälekig. Basdelens blad tätt, vid basen även ibland blomlösa rosetter; stjälekblad talrika, vanl breda, stortandade, långhåriga, gråa. Kronblad 3-5 mm, vita. Skidskaft vanl endast 1-3 mm; skidor 7-10 mm, närmast upprätta, lansettlika, ofta strödda, främst i sydvästra Finland stjärnhåriga, på andra håll ofta kala. VI-VII(-VIII). På havstränder, främst i skärgårdars grus- och klippvallar och klippskrevor, torra enbuskslänter; i norr vid älvvallar, gårdar och torvtak.

9. *D. muralis* - lunddraba

1-årig; 15-30 cm; tunn, ogrenad el grenad, stjärnhårig. Blad upp halv växten, även vid grenarnas bas; blad brett hjärtlika, omfattande, tandade. Kronblad ca 2 mm, vita. Skidskaft utstående, 4-6 mm; skidor 4-5 mm, ovala, kala. V(-VI). Rätt torra soliga fält-, klipp- och buskslänter; kalkgynnad. Har avtagit.

10. *D. nemorosa* - sanddraba

1-årig; 10-30 cm; tunn, ogrenad el vid basen grenad, stjärnhårig, upptill kal. Blad på stjälekens basdel, avlånga - ovala, ganska bred men ej omfattande bas, tandade. Kronblad 1,5-2 mm, ljusgula. Fruktst lång och gles;

skidskaft utstående, vanl 8-14 mm; skidor vanl 4-6 mm, ovala. VI. Vid murar och ruiner, öppna fält, sandfält och intill gator, främst i gamla städer och garnisonsplatser. Har avtagit.

10a. var. *nemorosa*
Skida korthårig.

10b. var. *leiocarpa*
Skida kal.

23. *Erophila*

1. *E. verna* - nagelört

1-årig, övervintrar, tidigt vissnande stängelväxt; 3-10(-15) cm. Blad vanl 0,5-1,5 cm, efter marken som basrosett, smal bas, lansettlika - omvänt ägg-runda, rätt spetsiga, på översidan stjärnhåriga. Bladlösa, närmast kala stänglar, ofta flera. Kronblad 2-4 mm, spetsen djupt kluvna - delade, vita. Skidor 4-7(-10) mm, långskaftade, ovalt lansettlika, kala; udd alldeles kort. V. På gårds- och åkerklippor, torra betesslänter och stigar, berg- och backvallar, stengärdsgårdar, skärgårdens fågelrasthållar. Flerformig.

24. *Cochlearia*

Låga, köttiga, kala. Blad små, hela. Krona vit. Skida oval, trind.

1 Blad triangulära; övre stjälekblad med skaft 1.
danica

1 Rotblad njurformiga - ovala; övre stjälekblad utan skaft,
stjälkomfattande 2.

officinalis

1. *C. danica* - dansk skörbjuggsört

1-årig, övervintrar; 3-15(-30) cm; nästan nedliggande. Blad 0,5-1 cm breda, triangulära; rotblad långskaftade, stjälekblad högre upp kortskaftade. Kronblad ca 3 mm, vita el rödaktiga. Skidor 3-5 mm, ovala - avlånga. V-VII(-VIII). I yttre skärgårdens klippskrevor och ängsfläckar med tunt humuslager, gärna på fågelgödningsplatser; även på sandiga och steniga havstränder.

2. *C. officinalis* - nordlig skörbjuggsört

1-årig, övervintrar, kanske flerårig; 10-20 cm; nedliggande. Rotblad långskaftade, njurformiga - ovala, helbräddade, övre stjälekblad skaftlösa, omfattande, trubbigt avlånga, glestandade. Kronblad 4-5 mm. Skidor 4-6 mm, ovala. VI-VII. Havstrandsväxt, kvävegynnad; även byväxt; I Finland i Tenjoki by vid stugväggar. Nordeuropa. I Finland sannolikt ssp. *norvegica*.

25. *Camelina*

Ganska smala, vanl 1-åriga. Blad vanl hela, nedre skaftade, stjälekblad oskaftade, spjutlik bas. Krona blekt gul. Skida päronformig, plattad - nästan klotformig. Ogräs, vilka har valt en odlingsväxt och anpassat sig till deras vanor som ras. Raserna kan grupperas som arter, vilka åtminstone har mellanformer.

1 Stjälk och blad någorlunda kala; skidskaft vanl 2-3 cm,
mjuka; skida mjuk, tunt skal 3.

alyssum 1 Stjälk, främst basdel och blad
håriga; skidskaft 1-2 cm,

styva skida hård

2

2(1) Rikligt el njuggt hårig; skida utan udd 6-8 mm 1.
sativa

2 Rikligt hårig; skida 4-6 mm 2.
microcarpa

1. *C. sativa* - oljedådra

30-70 cm; njuggt hårig el främst basdelen rikligt hårig. Fruktst lång; skidskaft snett uppåt; skidor utan udd 6-8 mm, päronlika, tämligen trinda, som mogna ned hårt skal; udd $\frac{1}{4}$ av skidans längd. Frö 1-2 mm. (VI-)VII-VIII. Vid järnvägar, kvarnar, på hamnar, tippar, sällan på odlingsmarker och åkrar m fl; rikligt håriga till största delen först på 1900-talet; under senare årtiondena sällan påträffad. Europa.

2. *C. microcarpa* - sanddådra

30-60 cm; rikligt hårig. Fruktst lång; skidskaft snett uppåt; skidor utan udd 4-6 mm, omvänt äggrunda, endast lite trinda, redan unga med hårt skal; udd $\frac{1}{3}$ av skidans längd. Frö ca 1 mm. VI-VIII. Vid järnvägar, kvarnar, på hamnar, tippar, sällan i sådda gräsmattor; under senare årtiondena ofta påträffad. Osteuropa.

3. *C. alyssum* - lindådra

30-80 cm; kal, vanl njuggt grenad. Fruktst kort, gles; skidskaft långa, veka, vanl nedåt böjda; skidor utan udd 6-10 mm, trinda, även som mogna tunn- och mjukskaliga. Frö 1,5-2,5 mm. VII-VIII.

3a. ssp. *alyssum lindådra*

30-60 cm; njuggt grenad, tunn. Blad hela el parflikiga - stortandade. Skidor utan udd 6-8 mm, klotformigt trinda, tämligen jämn spets. Tidigare i linåkrar, sällan andra åkrar; ytterst sällan nykomling på trafikplatser.

3b. ssp. *intergerrima*

40-80 cm; ofta stor och tämligen grenad. Blad hela, närmast helbräddade. Skidor utan udd ca 10 mm, avlångt omvänt äggrunda, trinda. I lin- och sädesåkrar, åtminstone delvis tillfällig.

26. *Neslia*

1. *N. paniculata* - korndådra

1-årig; 30-60 cm; tunn, njuggt grenad, stjärnhårig. Rotblad skaftade; stjälkblad omfattande, spjutlik bas, smalt ovala - smalt avlånga, glest med korta tänder. Kronblad ca 2 mm, ljusgula. Fruktst lång; skidskaft 5-8 mm, utstående; skidor ca 2 mm (dessutom 1 mm udd), närmast klotformiga, skalet med nätåsar, 1-fröig, öppnar sig ej. VII-VIII. Ursprungligen ogräs (på Åland troligen varaktig), särskilt i havreåkrar; senare främst vid järnvägar, kvarnar, hamnar och tippar; på senare tid sällan påträffad. Ost- och Mellaneuropa.

27. *Capsella*

1. *C. bursa-pastoris* - lomme

1-årig ofta övervintrar; 10-40 cm; ganska njuggt hårig. Rotblad ofta i tydlig rosett, växlande utseende, vanl parflikiga men ofta hel el buktig kant; stjälkblad med spjutlik bas, tandkantade - parklurna. Kronblad ca 2 mm (saknas ibland), vita. Skidor 6-9 * 4-6 mm, utbreder till triangulär - omvänt hjärtformig spets, tydligt grunt urnupna, saknar vingkant. V-IX. På gårdar och stigar, betesbranter; åkrar och trädgårdar, omarker.

28. *Thlaspi*

1-, 2- el fleråriga, vanl kala. Blad hela, stjälkblad omfattande. Krona vit el rödaktig. Skenmellanväggen vinkelrät mot skidans plattsida, vingkantad, flerfröig.

1 1-årig; stjälk kantig; skida rundad 1.
arvense
1 2- el flerårig, med bladrosett; stjälk rund; skida med
smal bas 2.
caerulescens

1. T. arvense - penninggräs, penningört

1-årig, saknar bladrosett; 20-40 cm; gulgrön, kal. Stjälk ogrenad el njuggt grenad, kantig. Rotblad skaftade, vissnar snart; stjälkblad skaftlösa, omfattande, med spjutbas, buktkantade - stortandad. Kronblad 3-4 mm, vita. Skidor 10-15 mm, långgrunda, brett vingkantade. VI-IX. I trädgårdar, särskilt på odlingar vid bebyggelse, på gårdar, stigar, omarker.

2. T. caerulescens - backskärvfrö

2- el flerårig; 15-40 cm blågrön, kal. Stjälkar vanl ogrenade, runda. Rosettblad skaftade, omvänt äggrunda, något så när helbräddade; stjälkblad mindre, skaftlösa, omfattande, helbräddade. Kronblad 1-4 mm, vita - rödaktiga. Huvudaxeln förlängs mycket efter blomningen. Skidor 5-10 mm, omvänt hjärtlika, främst spetsen brett vingkantad. Mellan- och Sydeuropas berg.

2a. ssp. caerulescens - backskärvfrö

2- el flerårig; 15-30(-40) cm. Stjälkblad vanl små, fåtaliga, ofta endast några få nära stjälkbasen. Blomst spets trubbig. Kronblad 3-4 mm, tydligt längre än fodret. Ståndarknapparna någorlunda helt mörkt blåroda. Skidklase slutligen åtminstone $\frac{1}{2}$ stjälkens längd. Skidor vanl 6-8 mm, tämligen breda; vingkantade spetsar ofta rundtrubbiga, i deras vanl smala mellanskåra udd som når i jämnhöjd med spetsen. V(-VI). På vallslänter och ganska torra sluttningsängar, beteskullar och -buskage, åkerrenar, park- och gårdsgräsmattor, vid järnvägar.

2b. ssp. brachypetalum - storskärvfrö

Vanl 2-årig; 20-40 cm; ogrenad el ibland med långa grenar. Stjälkblad talrika, ofta stora. Blomst topp ganska spetsig. Kronblad 1-2(-3) mm, högst något längre än fodret. Ståndarknappar ljusa el ljus brokiga. Skidklase högst $\frac{1}{2}$ stjärken. Skidor 7-10 mm, smala; vingkantens spets vanl vass, i den rätt breda mellanskåran val kort udd, som ej når i jämnhöjd med spetsen. V-VI. På slänter, betesmarker, sällsynt ej heller alltid fullt stabil.

29. Iberis

Vanl 1-årig. Krona vit el röd, 2 yttre kronblad mycket större än de 2 inre. Skida platt, vingkantad, 2-fröig.

1 Blad trubbiga, tandade; krona vanl vit 1.
amara
1 Blad smala, närmast helbräddade; krona vanl ljusröd 2.
umbellata

1. I. Amara - blomsteriberis

15-30 cm korthårig. Blad smalt tungliska, trubbiga, glestandade. Blomst platt, vid fruktskiftet klaselik. Kronblad ca 4 och 7 mm, vanl vita. Skidor 4-6 mm; vingkantad spetskåra kort. VII-VIII. Prydnadsväxt; ibland odlingsflykting på tappar och trädgårdar. Västeuropa.

2. I. Unbellata - roseniberis

15-30 cm; kal. Blad lansettlika, spetsiga, något så när helbräddade. Blomst platt, vid fruktskiftet flocklik. Kronblad ca 6 och 10 mm, vanl ljusröda. Skidor 7-9 mm; mellan vingkantade, vassa spetsar djup skåra. VII-VIII. Prydnadsväxt; ibland odlingsflykting på tippar och i trädgårdar. Sydeuropa.

30. *Lepidium*

Vanl 1- el 2-årig. Krona liten el saknas. Skidornas skenmellanvägg vinkelrät mot plattsidorna, vanl 2-fröiga; skidklasor ofta långa.

1	Flerårig; blad stora, hela	10.
	<i>latifolium</i>	
1	1- el 2-årig el sällan flerårig	
2		
2(1)	Skida ca 6 mm, vingkant bred	
3		
2	Skida 2-4 mm, vingkant smal el saknas	5
3(2)	Blad flikiga, ej stjätkomfattande; skidskaft upprätta	3. <i>sativum</i>
3	Stjälkblad hela, stjätkomfattande; skidskaft utstående	4
4(3)	1- el 2-årig; skida med blåsliska fjäll, sträv	1. <i>campestre</i>
4	Flerårig; skida närmast utan blåsliska fjäll, slät	2. <i>heterophyllum</i>
5(2)	Övre blad hjärtformiga, stjätkomfattande; skida 4 mm	9. <i>perfoliatum</i>
5	Blad ej hjärtformiga; skida 2,5-3,5 mm	6
6(5)	Skida 3-3,5 mm, rundad	7
6	Skida 2,5 mm	9
7(6)	Alla blad flikiga	5. <i>bonariense</i>
7	Övre blad hela	8
8(7)	Även övre blad tandade	4. <i>virginicum</i>
8	Övre blad helbräddade, jämbreda	6. <i>densiflorum</i>
9(6)	Växten smal, grenar rätt korta, tydligt snett uppåt; skida smal	
		7. <i>ramosissimum</i>
9	Växten bred, grenar långa, deras basdel utåt	10
10(9)	Skida närmast rund, spetsdelen bredast	6. <i>densiflorum</i>
10	Skida långsmal, basdelen bredast	8. <i>ruderales</i>

1. *L. campestre* - fältkrassing

1-, el vanl 2-årig, ofta med 1 stjälk; 20-40 cm; tätt korthårig, gråaktig; i spetsdelen uppböjda blomställningsgrenar. Nedre blad något så när flikiga, snart vissnande; stjälkblad talrika, tätt, omfattande, med spjutbas, tandkantade. Kronblad ca 2 mm, vita. Skidskaft utstående; skidor ca 6 mm, brett ovala, sträv av riktaliga fjälllika blåsor; vingkant bred, uddspetsen liklång med skårans längd. VI-VII. På åkrar och sandfält; vid kvarnar, järnvägar, hamnar och tippar.

2. *L. heterophyllum* - vallkrassing

Lik *L. campestre*, men flerårig; flera stjälkar; 15-25 cm; skidor släta, närmast utan fjälllika blåsor; uddspetsen längre än vingkantens skåra. VI-VII. På torra vallslänter; vägrens- sådda gräsmattor. Västeuropa.

3. *L. sativum* - kryddkrassing

20-40 cm; kal. Blad sammansatt flikiga, övre närmast parflikiga. Kronblad 2-3 mm, ljust rödaktiga. Skidskaft ganska upprätta; skidor ca 6 mm, smala, gråa; vingkant bred. VI-VIII. Sallatsväxt; ibland på tippar, gårdar och trädgårdar. Egypten, Västasien.

4. *L. virginicum* - virginiakrassing

20-30 cm; ofta njuggt grenad. Nedre blad flikiga, övre smala, glest vasstandade. Kronblad vanl längre än fodret, vita. Skidor 3-3,5 mm,

runda. VI-VIII. Vid kvarnar, i hamnar, på bangårdar och tippar.
Nordamerika.

5. *L. bonariense* - flikkrassing
20-40 cm; främst stjälken hårig. Alla blad flikiga, nedre upprepat. Krona oansenligt liten. Skidor ca 3 mm, runda. VII-VIII. Främst vid kvarnar.
Sydamerika.

6. *L. densiflorum* - bankrassing
20-30 cm: närmast doftlös. Grenat i stjälkens överdel, vanl ljuskronaktigt uppböjda. Nedre blad flikiga, snart vissna, övriga smala, oflikade.
Kronblad rätt små el saknas. Skidklase lång. Nordamerika.

6a. ssp. *densiflorum* - bankrassing
Övre blad smalt lansettlika - jämbreda, tandade. Skidklasar täta; skidor ca 2,5 mm, rundat omvänt äggrunda, bredast vid mitten något åt spetsen till. VII-VIII. Främst vid järnvägar; även hamnar m fl, sällan på gårdar, vid gator och på vägrenar.

6b. ssp. *neglectum* - rundkrassing
Övre blad jämbreda, helbräddade. Skidklasar ganska glesa; skidor 3-3,5 mm, runda. VI-VIII. Vid järnvägar, kvarnar och parkgräsmattor.

7. *L. ramosissimum* - grenkrassing
Stjälk 30-50 cm, kraftig, alltigenom grenig; grenar talrika, rätt korta, snett uppåt, tätt korthåriga. Nedre blad lansettlika, stortandade, övre jämbreda, helbräddade. Krona oansenligt liten. Skidklasar täta; skidor 2,5 mm, smalt ovala; vingkantade spetsar vassa. VII-VIII. Vid järnvägar, på tippar, torvtäckta vägslänter. Nordamerika.

8. *L. ruderales* - gatkrassing
Ofta övervintrar; 10-20 cm; kraftig doft. Grenar även på nederdelen, grenar trassligt i olika riktningar. Nedre blad smalflikiga, ånyo parflikiga, snart vissna, övre smala, högst tandade. Kronblad rätt små el saknas. Skidklasar tämligen korta och glesa. Skidor ca 2,5 mm, ganska avlånga, bredast ganska tydligt vid bashalvan, skidans spetsdels sidor närmast raka. VI-VIII. På gårdar, parkutkanter, kuller- och nubbstensgator, torra fält; sällan vid järnvägar m fl.

9. *L. perfoliatum* - hjulkkrassing
20-30 cm; ofta grenade. Nedre blad 2-3 ggr parflikiga, övre brett hjärtlika, omfattande, helbräddade. Krona oansenligt liten. Skidor ca 4 mm, snett kvadratiska med rundade hörn. VI-VIII. Vid kvarnar och järnvägar. Osteuropa.

10. *L. latifolium* - bitterkrassing
Flerårig, med rotstock; 30-100 cm: kal. Blad stora, skaftade, ovala, tätt sågkantade, övre smala, spetsiga, översta helbräddade. Blomst stor, grenad, tätbl. Kronblad 1,5 mm, vita. Skidor 2,5 mm, ovala, saknar vingkant. VII-VIII. Grusiga och steniga havstränder. Fridlyst, även på Åland.

31. *Cardaria*

1. *C. draba* - välsk krassing
Flerårig; 30-50 cm; korthårig, upptill ofta kal; spetsen grenad. Blad talrika, ovala - avlånga, glest vasstandade, nedre skaftade, övre oskaftade, omfattande. Blomst grenad, tät. Kronblad ca 3 mm, vita. Skidor (utan udd) 2-4 * 3-5 mm, hjärtformiga, trinda, utan vingkant öppnar sig ej;

Udd 1 mm. VI-VIII. Vid kvarnar samt järnvägar, i hamnar, på tippar och vägrenar; tidigare på hamnars barlastplatser. Södra och sydöstra Europa.

32. Coronopus

1-åriga el övervintrar, nedliggande, flera stjälkar, grenade. Blad pardelade. Flikar parklurna. Krona liten, vit. Skida trindat njurformig, utan rynkad, 2-fröig.

1 Kal; skida knölig, ej urnupen 1.
squamatus

1 Hårig; skida utan knölar, urnupen 2.
didymus

1. C. squamatus - kråkrassing

Stjälkar 10-25 cm långa, kala. Kronblad 1-1,5 mm. Skidor 2,5 * 3,5-4 mm, njurformiga, kort spets, tydligt knöltandade, öppnar sig ej; skidskaft kort, fodret kvarstår länge. VII-IX. På hamnars barlastplatser, ej nästan alls påträffad på årtionden. Mellan- och Sydeuropa.

2. C. didymus - hamnkrassing

Stjälkar 10-30 cm långa, håriga. Kronblad 0,5 mm el saknas. Skidor 1,5 * 2,5 mm, hjärtlik bas, spetsen grunt urnupen, rynkad yta men utan knölar, 2-klurna; skidskaft ca 2 mm; foder snart avfallande. VII-IX. På hamnars barlastplatser, under senare årtionden då och då i parkplanteringar. Sydamerika.

33. Subularia

1. S. aquatica - sylört

1-årig, vita rötter, saknar revor, stängelväxt; 2-8 cm. I bladrossetten ofta runda, sylrika, spetsiga blad. Stänglar glesbl. Blmr små, vita kronor el utan krona, öppnar sig ej under vatten. Skidor 2-4 mm, avlångt ovala, trinda, öppnar sig. VII-VIII. På skyddade sjöstränder, ler-, sand- och gyttjebottnar vanl i lågt vatten el på översidan av vattenlinjen; i bräckt vatten främst vid åmynningar.

34. Conringia

1. C. orientalis - kältrav

1-årig; 20-60 cm; kal, blågrön, vanl ogrenad. Blad rundspetsade - lågt urnupen, helbräddade, nedre skaftade, omvänt äggrunda, övre skaftlösa, omfattande, ovala - äggrunda. Kronblad 9-13 mm, ljusgula. Skidor vanl 8-11 cm, ca 2 mm tjocka, tydligt 4-kantiga; udd kort. VI-VII. Vid järnvägar, kvarnar, tippar och hamnar, ibland i trädgårdar och på åkrar. Ost- och Mellaneuropa.

35. Diplotaxis

Närmast kala, vanl med flikiga blad. Skida lång, smal, kort näbb, frön i skidan i 2 rader.

1 Blad i huvudsak längs efter stjälken; blomskaft 1-2 cm, kronblad 8-10 mm 1.
tenuifolia

1 Blad i huvudsak som basrosett; blomskaft 0,5-1 cm, kronblad 6-7 mm 2.
muralis

1. D. tenuifolia - sandsenap

Flerårig; stjälk 30-60 cm, grenad, basdel hård, vedartad. Blad längs stjälken, pardelade; flikar nästan jämbreda, ändflik lång. Blomskäft ca 2 ggr bl längd; kronblad 8-10 mm, gula. Skidor 2-4 cm, nedres skäft liklänga med skidan. VI-IX. På hamnars barlastplatser; kvarstått ställvis i årtionden; sällan i inlandet vid järnvägar och på tippar. Syd- och Mellaneuropa.

2. D, muralis - mursenap

Vanl 1-årig; 15-40 cm; något så när ogrenade stjälkar 1-många, stjälkar ej vedartade. Alla el flesta blad i basrosett, stortandade el parklurna - pardelade; flikar breda. Blomskäft av bl längd; kronblad 6-7 mm, gula, ibland blårodaktiga. Skidor 2-4 cm, nedre vanl längre än sitt skäft. VI-IX. I hamnars barlastplatser; kvarstår ställvis någon tid; sällan vid kvarnar och på tippar. Syd- och Mellaneuropa.

36. Brassica

Vanl 1- el 2-åriga, tämligen stora, kala el njuggt håriga, ofta blågröna. Blad hela el kort flikiga. Krona gul. Skida vanl lång, halvorna 1-nerviga, näbb kort el ganska lång.

1	Övre stjälkblad utan skäft; med bred bas, vanl stjälkomfattande	
2		
1	Alla blad med skäft el åtminstone med smal bas	
4		
2(1)	Stjälk grov, vedartad; foderblad upprätta, kronblad ca 20 mm	2.
olearacea		
2	Stjälk tunn, ej vedartad; foderblad utstående, kronblad vanl 6-15 mm	
3		
3(2)	Alla blad kala, blågröna; kronblad vanl 10-15 mm	3.
napus		
3	Undre blad håriga, rent gröna; kronblad 6-10 mm	4.
rapa		
4(1)	Skidor upprätta, 1-2 cm, 4-kantiga	6.
nigra		
4	Skidor utstående, 2-5 cm, ej kantiga	
5		
5(4)	Skida pärlbandslik, näbb 1-2 mm; övre blad trubbiga, tunglika	1.
elongata		
5	Skida jämntjock, näbb 5-10 mm; övre blad spetsiga	5.
juncea		

1. B. elongata - svartahavskål

2-årig el kortlivad flerårig; 30-90 cm; fler- och utstående grenig, basdelen närmast kal. Nedre blad skaftade, avlånga, trubbiga, trubbtandade; stjälkblad tunglika, tandade, övre helbräddade. Kronblad 7-8 mm. Fruktst lång, gles; skidskäft ca 1 cm; skidor 2-4 cm, 1,5-2 mm tjocka, mellan fröna hopsörning; näbb 1-2 mm; vid skidbasen 2-4 mm lång, tunn, skaftad del, karpofor. VI-IX. Vid kvarnar, järnvägar, pi hamnar och på tippar. Östeuropa.

2. B. oleracea - kål

Vanl 2-årig, stor, kal, blågrön. Knoppar högre än utslagna blmr; kronblad ca 20 mm. Skidor 5-7 cm, runda; näbb 4-8 mm. Grönsaksväxt, flera arter; sällan odlingsflykting; tillfällig på tippar m fl. Syd- och Västeuropa.

3. B. napus - kålrot, raps

2- el 1-årig; kal, blågrön; blommande ofta 1 m el högre. Nedre blad skaftade, korta flikar, övre skaftlösa, omfattande, hela. Blmr något så när i höjd med knopparna, kronblad 10-15(-18) mm. Skidor 5-8 cm, 3-4 mm tjocka; näbb vanl 1-2 cm. VI-VII.

3a. ssp. rapifera - kålrot

Tjock rot (vars överdel är stjälk). Rotväxt; odlingsflykting och nykomling på åkrar, vägrenar och tippar.

3b. ssp. oleifera - raps

Rot smal. Vårsådd oljeväxt; ganska ofta odlingsflykting och nykomling på åkrar, vägrenar, hamnar m fl.

4. B. rapa - rova, åkerkål, ryps

1- el 2-årig; 40-100 cm. Nedre blad skaftade, kort flikiga - randkantade, rent gröna, nedre håriga; övre blad skaftlösa, omfattande, ganska spetsiga, helbräddade, blågröna, kala. Just utslagna blmr når över knopparna; kronblad 6-10 mm. Skidor 5-6 cm, 2-3 mm tjocka; näbb vanl 1-1,5 cm. VI-VII(-VIII).

4a. ssp. rapa - rova

2-årig, tjock rot. Rotväxt, sällan förvildad el nykomling på åkrar, tillfällig på tippar, vid kvarnar m fl.

4b. ssp. oleifera - åkerkål, ryps

1-årig; tunn rot. Rätt vek, ganska små blmr. Åkerkål växer på lätta mullrika gårdsåkrar och på odlingar; tidigare allmän, numera i huvudsak i utkanterna. Robustare, mera grenad och med större frön är ryps oljeväxt; höstryps har allmänt odlats från 1970-talet; nu har den ersatts av vårryps. På åkrar allmän odlingsrest, flykting på vägrenar, lastplatser m fl; knappast duglig för att bli vedertagen.

5. B. juncea - sareptasenap

1-årig; 40-70 cm; grenar snett uppåt. Nedre blad långskaftade, stortandade - kluvna, kala el glest strävåriga; ändflik stor, oval, tandkantad; övre blad kortskaftade, lansettlika, spetsiga, hel- el tandkantade, kala. Kronblad 7-9 mm. Skidskaft 0,5-1 cm, skidor 3-5 cm, 3-4 mm tjocka, rundade; näbb 5-10 mm. VII-IX. På tippar, i hamnar, vid kvarnar och järnvägar; tidigare på barlastjordar, sällan på åkrar. Eurasien.

6. B. nigra - svartsenap

1-årig; 40-80 cm; ganska upprätta grenar. Blad skaftade, nedre stortandade - kluvna, njuggt håriga, ändflik stor, oval; övre blad ovala - lansettlika, tand- el helbräddade, kala. Kronblad 7-9 mm. Skidskaft 2-5 mm; skidor 1-2 cm, 2 mm tjocka, upprätta, utefter huvudaxeln, 4-kantig; näbb 2-3 mm. VII-IX. På tippar, i hamnar (tidigare även på barlastplatser), vid senapsfabriker; sällan i trädgårdar. Europa.

37. Sinapis

1-åriga. Foderblad utstående. Krona gul. Skida utstående, lång, halvorna 3-7-nerviga; näbbdel lång.

1 Blad med stora tänder, endast nedre i någon mån parflikiga

1.

arvensis

1 Blad djupt pardelade; skidans näbb tydligt platt

2.

alba

1. S. arvensis - åkersenap

20-60 cm; hårig el nästan kal. Blad breda, nedre skaftade, stortandade - kluvna, övre hela och oskaftade. Foderblad gulaktiga, under blomning utstående, rynkade, ramlar lätt. Kronblad 9-13 mm. Skidskaft 3-5 mm; skidor vanl 3-4 cm; näbbdel 10-15 mm, kantig, rak. Skidan med ca 10 mörka frön. VI-IX. Odlings- m fl åkrar, trädgårdar; ofta nykomling vid järnvägar, på nya gräsmattor, tippor, i hamnar, vid kvarnar och tidigare även på odlingar. Har avtagit på åkrarna.

1a. var. *arvensis*

Skida kal. I någon mån allmänare än var. *orientalis*.

1b. var. *orientalis*

Skida med utstående hår.

2. *S. alba* - vitsenap

30-60 cm; vanl tydligt strävårig. Blad skaftade, pardelade, ändflik stor; även översta blad tydligt flikiga. Kronblad 7-10 mm. Skidskaft ca 1 cm; skidor 2-4 cm, tätt styvhåriga; näbbdel liklång med resten av skidan, platt, svagt krökt, kal. Skidan med 4-8 gula frön. VII-IX. Kryddväxt, sällan odlad, ibland odlingsrest i trädgårdar och på åkrar; nykomling på tippor, åkrar och järnvägar. Sydeuropa.

38. *Eruca*

1. *E. vesicaria* - senapskål

1-årig; 20-40 cm; vanl kal. Blad pardelad - parbladiga; ändflik stor, bukttandad. Foderblad 8-10 mm, uppräta. Kronblad 18-25 mm, ljusgula, bleknar som äldre, nerver mörkt blåroda. Skidskaft 3-5 mm; skidor 2-3 cm, 4-5 mm tjocka, ganska uppräta, halvorna 1-nerviga; näbb 7-10 mm, platt. VII-IX. Vid kvarnar, på tippor, järnvägar, i hamnar och åkrar med persisk klöver (T. var. *majus*); även som salladsväxt. Sydeuropa.

39. *Erucastrum*

1. *E. gallicum* - kålsenap

1-årig; 20-40 cm; grenad, glest strävårig. Blad pardelade el nästan parbladiga; nedre blmr med rätt stora flikiga stödblad. Foderblad uppräta. Kronblad 7 mm, gulvita. Skidskaft ca 5 mm; skidor 3-4 cm, utstående, svagt uppböjda; näbb 3-4 mm. VII-IX. Vid kvarnar, järnvägar, i hamnar, omarker och tippor; tidigare på barlastplatser. Mellan och sydvästra Europa.

40. *Hirschfeldia*

1. *H. incana* - gråsenap

1-årig; 30-50 cm; korthårig, gråaktig. Grenar kraftiga, utstående. Blad skaftade, nedre parflikiga; ändflik stor, oval, tandkantad; övre blad smala, njuggt tandade. Kronblad 7 mm, ljusgula. Skidskaft 2 mm; skidor 10-15 mm, 1-1,5 mm tjocka, tätt utmed huvudaxeln; näbbdel 4-5 mm, rundad bas. (VII-)VIII-IX. Vid kvarnar, i hamnar, vid järnvägar och på tippor; ibland på fågelmatningsplatser. Sydeuropa.

41. *Cakile*

1. *C. maritima* - strandsenap, marviol

1-årig; 15-40 cm; grenad, kal. Blad köttiga, pardelade, ofta upprepat parflikiga; flikar 1-2 mm breda, långa, något så när jämbreda. Kronblad 6-10 mm, blåroda el närmast vita; främst på Bottenvikens stränder är kronan liten och ljus. Skidor 1,5-2 cm, plattade, två ej öppnande 1-fröiga delar bildas; på basdelens övre kant 2 utriktade flikar, den längre spetsdelen lansettlik, kantig, rätt trubbig. VII-VIII. På sandiga havsstränder,

främst på anhopningar av växtrester; tidigare ibland på barlastjordar (även bredflikig ssp. maritima).

42. Rapistrum

Med utstående hår. Krona gul. Skidor korta, upprätta, 2-delade; spetsdel trind - klotformig, med udd.

1	2- el flerårig; skidans udd helt kort	1.
perenne		
1	1-årig; skidans udd 2-3 mm	2.
rugosum		

1. R. perenne - flerårig steppsena
2- el flerårig; 40-70 cm; spetsdel rikligt grenad, kal. Blad vasstandade, nedre flikiga; övre närmast hela. Kronblad 5-7 mm. Skidor 7-10 mm, kala; basdelen trint cylindrisk, spetsdel oval, längsåsar; udd 0.5-1 mm. VII-IX. Vid kvarnar och hamnar. Öst- och Mellaneuropa.

2. R. rugosum - stäppsena
1-årig: 30-50 cm; grenad, hårig, överdelen ofta kal. Blad trubbtandade, avlånga, nedre parflikiga, övre vanl endast tandade. Kronblad 7-9 mm. Skidor 7-10 mm, kala el håriga; basdel smal, spetsdel trind - klotformig, rynkad yta; udd 2-3 mm. VII. Vid kvarnar, på tippar och vid järnvägar; ibland i trädgårdar och vägrenar, tidigare på barlastplatser. Södra och sydöstra Europa.

43. Crambe

1. C. maritima - strandkål
Flerårig; 30-60 cm; styv stjälk, grenad, kal. Blad breda, tandkantade - flikiga, veckade, köttiga, blågröna. Blomst rikgrenad klase; kronblad 6-9 mm, vita. Skidans basdel liten, skaftets förlängning likartad, saknar frön; spetsdel 7-10 mm, klotformig, närmst uddlös, 1-fröig, öppnar sig ej. VI-VII. På ytterskärsgårdens sten-, grus- och sandstränder; även grönsaksväxt.

44. Raphanus

1-, ibland 2-åriga. Främst nedre blad parflikiga, ändflik stor. Skida öppnar sig ej, ledad och som mogen brytbar el oledad och trind; närmast hela skidan är näbbdel.

1	Krona vanl gul; skida med leder	1.
raphanistrum	1	Krona röd,
rödblå	el vitaktig; skida tämligen utan leder, ofta rundad	2.
sativus		

1. R. raphanistrum - åkerrättika
1-årig; 30-60 cm; styvhårig; rot tunn. Kronblad 15-20(-23) mm, ljusgula, tydliga nerver, nykomlingar ibland vita; foderblad gröna, vid blomning upprätta, kvarstående. Skidor 4-8 mm, 3-4 mm tjocka, hopsnörda mellan fröna och som mogna bryts i lederna i 1-fröiga stumpar. VII-VIII. På åkrar, främst vårsädesåkrar, även potatisland, trädor och gräsmattor.

2. R. sativus - rättika, rädisa
1- el 2-årig; 50-100 cm; njuggt hårig; rot tunn el tjock. Kronblad 15-20 mm, ljusröda, blåroda el vita. Skidor vanl 2-6 cm, vanl 6-10 mm tjocka, med tjocka väggar, högst något hopsnörda, ofta trinda, ramlar hela. VII-IX. Med tjocka rötter (rädisa och rättika), allmänna som rotväxter; sällan

odlingsrester. Nykomlingar i hamnar, vid kvarnar och med tunna rötter på sådda gräsmattor, krona mörkt el ljust blårod el vit, skidor ibland rätt trinda.